

3. Tipkalo

ZADATAK 1. Spoji tikalo i LED diodu na Arduino prema shemi.

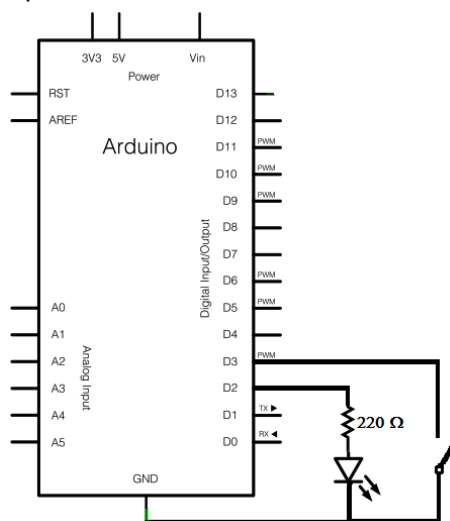

tipkalo

4 nožice, po dvije kratko spojene
prijedlog: na Arduino spojiti
dijagonalne nožice

Otpornik 220 Ω
(boje: crvena, crvena, smeđa)

ZADATAK 2. Prepiši program u Arduino. Spremi program u svoj folder pod imenom „03_tipkalo_01.ino“

```
int PinLed = 2;
int PinTipkalo = 3;
int StanjeTipkala;

void setup() {
  pinMode(PinLed, OUTPUT);
  pinMode(PinTipkalo, INPUT_PULLUP);
  digitalWrite(PinLed, LOW);
}

void loop() {
  StanjeTipkala = digitalRead(PinTipkalo);
  if (StanjeTipkala == LOW) {
    digitalWrite(PinLed, HIGH);
  } else {
    digitalWrite(PinLed, LOW);
  }
}
```

Što program radi?

Na koji pin je spojeno tipkalo? _____

Je li tipkalo ulazni ili izlazni element? _____

Kojom naredbom si to definirao u programu? _____

Znak = je znak pridruživanja. DA NE

Znak == se koristi za provjeru je li nešto jednako. DA NE

Kada je tipkalo pritisnuto, njegovo stanje je LOW. DA NE

Kada LED dioda svijetli, njeno stanje je LOW. DA NE

ZADATAK 3. Promijeni program tako da LED dioda svijetli kada je tipkalo otpušteno.
Razmisli kako radi tipkalo. Što znači INPUT_PULLUP?

ZADATAK 4. Dodaj jednu zelenu LED diodu. Neka obje LED diode svijetle kada je tipkalo pritisnuto. Kada je tipkalo otpušteno, neka LED diode ne svijetle. Spremi program u svoj folder pod imenom „03_tipkalo_02.ino“.

ZADATAK 5. Promijeni program tako da crvena LED dioda svijetli kada je tipkalo pritisnuto, a zelena LED dioda kada je tipkalo otpušteno.

ZADATAK 6. Spoji još jedno tipkalo. Napiši program koji će paliti crvenu LED diodu kada je pritisnuto prvo tipkalo, a gasiti crvenu LED diodu kada je pritisnuto drugo tipkalo. Spremi program u svoj folder pod imenom „03_tipkalo_03.ino“

ZADATAK 7. Napiši program koji na pritisak prvog tipkala pali crvenu LED diodu i gasi zelenu LED diodu. Na pritisak drugog tipkala radi suprotno: gasi crvenu LED diodu i pali zelenu LED diodu.

ZADATAK 8. Napiši program koji će na pritisak prvog tipkala upaliti crvenu diodu na pola sekunde, pa zelenu na pola sekunde. Na pritisak drugog tipkala će upaliti crvenu diodu na 2 sekunde, pa zelenu na 2 sekunde. Spremi program u svoj folder pod imenom „03_tipkalo_04.ino“

ZADATAK 9. Napiši program koji će na svaki pritisak tipkala mijenjati stanje LED dioda: kada se prvi puta pritisne, diode će svijetliti. Kada se sljedeći puta pritisne, diode će se ugasiti. Spremi program u svoj folder pod imenom „03_tipkalo_05.ino“. Ovakva naizmjenična promjena stanja često se na engleskom naziva „toggle“.

Pomoć: nakon provjere je li tipkalo pritisnuto, potrebno je provjeriti je li LED dioda ugašena ili upaljena. Nakon pritiska tipkala, potrebno je promijeniti stanje diode.

```
int PinLed1 = 2;
int PinLed2 = 4;
int PinTipkalo1 = 3;
int StanjeTipkala1;
int StanjeLED = LOW;

void setup() {
  pinMode(PinLed1, OUTPUT);
  pinMode(PinLed2, OUTPUT);
  pinMode(PinTipkalo1, INPUT_PULLUP);
  digitalWrite(PinLed1, LOW);
  digitalWrite(PinLed2, LOW);
}

void loop() {
  StanjeTipkala1 = digitalRead(PinTipkalo1);
  if (StanjeTipkala1 == LOW) {
    if (StanjeLED == LOW) {
      StanjeLED = HIGH;
    } else {
      StanjeLED = LOW;
    }
    delay(50);
    digitalWrite(PinLed1, StanjeLED);
    digitalWrite(PinLed2, StanjeLED);
  }
}
```

Radi li spoj svaki puta ispravno? DA NE

Koji problemi se javljaju? _____

Kako bismo riješili ovaj problem, prije promjene stanja diode dodaj čekanje od 50 ms. To se zove još i čekanje da se istitra stanje za ulaznom pinu (debouncing).

NAUČENO

Programiranje	Elektronika
digitalRead() – čitanje stanja ulaznog pina	Tipkala
if naredba	Pull-up tipkalo (pull-down)
toggle –naizmjenična promjena stanja	
debouncing - istitravanje (stabiliziranje) stanja na ulaznom pinu	

4. Morseov kod

Morseov kod je izmislio Samuel Morse za šifriranje i prenošenje slova, brojeva i znakova koristeći odgovarajući niz udaraca, tonova ili svjetlosnih treptaja različitih dužina trajanja. Morseovom kodom se koriste spasilačke službe, radioamateri i vojnici. Npr. ostali ste zarobljeni na planini, po noći. Helikopter kruži oko planine i traži vas. Kako ćete mu signalizirati gdje se nalazite?

Oznaka za svako slovo se sastoji od određenog broja crtica i točkica. Kod prenošenja poruke vrijede pravila:

1. Točka je jedan kratak udarac, ton ili svjetlosni signal.
2. Crtica je traje 3 puta dulje od točke.
3. Razmak između pojedinih točaka ili crtica je trajanja 1 točke.
4. Pojedina slova se odvajaju tišinom u trajanju tri točke.

E •	T —	A • —	N — •
I • •	M — —	U • • —	D — • •
S • • •	O — — —	V • • • —	B — • • •
H • • • •			
Z — — • •	G — — •	L • — • •	X — • • • —
C — • • •	K — • —	F • • — •	Y — • — —
P • — • •	J • — — —	R • — •	Q — • — •
		W • — —	
1 • — — — —	6 — • • • •		
2 • • — — —	7 — — • • •		
3 • • • — —	8 — — — • •		
4 • • • • —	9 — — — — •		
5 • • • • •	0 — — — — —		

A • — —	U • • • —
B — • • •	V • • • —
C — • • —	W • — — —
D — • •	X — • • —
E •	Y — • — —
F • • — •	Z — — • •
G — — •	
H • • • •	
I • •	
J • — — — —	
K — • — —	
L • — • •	
M — — —	
N — •	
O — — — —	
P • — — • •	
Q — • — •	
R • — • •	
S • • •	
T —	

1 • — — — —	
2 • • — — —	
3 • • • — —	
4 • • • • —	
5 • • • • •	
6 — • • • •	
7 — — • • •	
8 — — — • •	
9 — — — — •	
0 — — — — —	

Č	— • —	LJ	— • —
Ć	— • •	NJ	— • —
DŽ	— • —	Š	— • —
Đ	— • —	Ž	— • —

ZADATAK 1: osmisлите tajnu poruku koju ćete prenijeti prijatelju koristeći Morseov kod i svjetlost.

U ovom projektu ćemo prenijeti tajnu poruku koristeći tipkalo i led diodu. Spoji led diodu i tipkalo na Arduino. Kada je tipkalo pritisnuto ledica svijetli, a kada tipkalo nije pritisnuto ledica je ugašena.

Napiši program koji čita stanje tipkala i zatim postavlja stanje led diode ovisno o stanju tipkala. Spremi program u svoj folder pod imenom „04_morse_01.ino“.

Pošalji tajnu poruku prema tablici Morseovih kodova. Je li prijatelj uspio dekodirati?

POSLANA PORUKA: _____

PORUKA PRIMLJENA OD PRIJATELJA: _____

(ZA BRZE) ZADATAK 2: Modificiraj program tako da umjesto led diode koristiš piezzo element koji će svirati notu A kada je tipkalo stisnuto, a kada nije biti će tišina. Spremi program u svoj folder pod imenom „04_morse_02.ino“. Igraj se sa slanjem poruka!